

**БУЛГАН АЙМГИЙН БҮРЭГХАНГАЙ СУМЫН
ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ТӨВИЙН 2025 ОНЫ ЖИЛИЙН ЭЦСИЙН
САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН ТЭНЦЛИЙН ТОДРУУЛГА**

1.1 Ерөнхий зүйл 2026.01.24

Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу "Төсвийн шүүд, захирагч, удирдлын төсвийн байгуулсан санхүүгийн тайланг дараа, удирдлын эзний сарын 15-ны дотор гаргаж харьяалагдах дээд шатны төсвийн захирагчид, эзний төсвийн байгуулсан санхүүгийн тайланг дараа оны 01 дүгээр сарын 25-ны дотор төрийн аудитын байгууллагад харагдах, аудит хийсэн санхүүгийн тайланг 02 дугаар сарын 25-ны дотор харьяалагдах дээд шатны төсвийн захирагчид харагдах." гэж заасны дагуу Бүрэгхангай сумын ЭМТ-ийн 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг харьяа аудитын байгууллагад танилцуулж байна.

Бүрэгхангай сумын ЭМТ-ийн 2025 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Булган аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2025 оны 01 дүгээр сарын 24-ны өдрийн дугаар албан бичгээр хүргүүлсэн болно.

1.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд өөрчлөлт ороогүй байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж байгаа дотоод хяналтуудаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн, тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлог тохирсон байна.

Бүтэц орон тоо

Албан тушаалтан	Төлөөлөгөө	Гүйцэтгэл
	Орон тоо	Орон тоо
Удирдах	1	1
Гүйцэтгэх	24	20
Үйлчлэх	5	5
Дүн	30	26

1.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор санал дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Бүрэгхангай сумын ЭМТ нь 2025 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг акхруул сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуултын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн хүлээн зөвшөөрөхүйц санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал гэж үнэлсэн.

2025 оны санхүүгийн тайлан нь:

- Улсын секторын Нягтлан бодох бүртгэлийн Олон улсын стандартад нийцүүлэн гаргахыг зорьсон.
- Стандартад шаардсан зарчмын дагуу акхруул суурийг хэрэглэсэн.
- Тусгагдсан бүх тооцоолол үнэн зөв бодит үндэслэлтэй болно.

1.4 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлын хувьд санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардлын үзүүлэлтээр үнэн зөв илэрхийлсэн болно.

Санхүүгийн тайлангийн зорилго

Санхүүгийн тайлангийн зорилго нь хөрөнгө, эх үүсвэр, өр төлбөрийг багтаасан санхүүгийн үйл ажиллагааны талаарх үнэн зөв мэдээллээр дээд шатны байгууллага, төрийн сан, байгууллагын удирдлагыг хангахад оршино.

Санхүүгийн тайлангийн бүтэц

2025 оны санхүүгийн тайлан нь дараах бүрэлдэхүүн хэсэгтэй байна.

А. Үндсэн тайлан

- Санхүүгийн байдлын тайлан СТ-1А
- Үйл ажиллагааны үр дүнгийн тайлан СТ-2А
- Мөнгөн гүйлгээний тайлан СТ-3А
- Өмч өөрчлөлтийн тайлан СТ-4А

Б. Санхүүгийн тайлангийн тодруулга

- Үндсэн хөрөнгийн тайлан ТБСТТ-1
- Бараа материалын тайлан ТБСТТ-2
- Өглөгийн тайлан ТБСТТ-3
- Авлагын тайлан ТБСТТ-4
- Албан тушаалын ангилал цалингийн тодруулга

В. Шалгах баланс

- Мөнгөн суурь шалгах баланс
- Орлогын гүйцэтгэл
- Зарлагын гүйцэтгэл
- Ажлын хүснэгт
- Акхрууль суурьт шалгах баланс

Д. Тайлбар, толилуулга, илтгэх хуудас

Баримталсан нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого санхүүгийн тайланг бэлтгэхэд УСНББОУ-ын стандартуудыг удирдамж болгон мөрдсөн. УСНББОУ-ын стандартуудын шилжилтийн нөхцөлийг мөрдөж байгаа тул 2025 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайланг нягтлан бодох бүртгэлийн акхрууль сууриар бэлтгэн гаргасан. Санхүүгийн тайлангийн тодруулгыг Монгол улсын мөнгөний нэгж төгрөгөөр илэрхийлсэн.

Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого

Төсвийн тухай хууль, НББ-ийн тухай хуулиудын дагуу санхүүгийн тайланг 2025 оны 12 дугаар сарын 31-нд санхүүгийн тайлан бэлтгэх зааврын дагуу материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв илэрхийлэгдсэн.

Санхүүгийн тайлан 2025 оны 01 дүгээр сарын 01-нээс 2025 оны 12 дугаар сарын 31-нээр дуусгавар болсон ажил үйлчилгээг хамарсан болно.

Улсын секторын Нягтлан бодох бүртгэлийн Олон улсын хорооны бэлтгэн гаргасан УСНББОУС-т нийцүүлсэн санхүүгийн тайланг бэлтгэн гаргахыг зорьсон.

Нягтлан бодох бүртгэлийн зарчим

- Орлого хүлээн зөвшөөрөлт: Арилжааны бус орлого болох татвар, хураамж торгууль, шимтгэлийг цуглуулсан үед нь харин бараа үйлчилгээг төлбөртэйгээр олон нийтэд хүргэсэн үед арилжааны /хэрэгсэл/ орлогыг хүлээн зөвшөөрсөн болно.
- Зардал: Нягтлан бодох бүртгэлийн акрузель зарчмын дагуу зардлыг гаргасан үед хүлээн зөвшөөрсөн болно.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	0	0.0	0.0
Авлага	230,955.8	203,484	210,607.4
Бараа материал	111,202.5	111,520.4	(33,872.1)
Үндсэн хөрөнгө	452,584.5	486,456.6	(33,872.1)
Нийт хөрөнгө	1,034,980.2	895,473.3	139,506.9
Богно хугацаат өр төлбөр	0.0	0.0	0.0
Засгийн газрын оролцоо /Эздийн өмч/	1,034,980.2	895,473.3	139,506.9
Нийт өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө өмчийн дүн	1,034,980.2	895,473.3	139,506.9

Тайлант хугацаанд орон нутгийн төсвөөс 71,280.6 мянган төгрөг, эрүүл мэндийн даатгалын санхүүжилт 1,080,358.4 мянган төгрөг орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлсэн 4,350,504.05 улсын төсвийн үлдэгдэл 277,147.8 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй байна.

3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.6.1 Төсвийн гүйцэтгэл

Бараа материалын дансаар 111,202.5 мянган төгрөгийн бараа материалыг бүртгэсэн бөгөөд үүнээс 125,133.1 мянган төгрөг нь худалдан авсан, 14,054.9 мянган төгрөг нь ЭМГ-аас шилжих ирсэн бараа материал болно. Худалдан зарцуулсан бараа материал нь 138,870.1 мянган төгрөг.

Үндсэн хөрөнгийн дансаар оны эхний үлдэгдэл 703,359.1 мянган төгрөг.

Тэмдэглэл №2 Төсвийн зарлагын гүйцэтгэл

Санхүүгийн гүйцэтгэлийн тайланд тусгаар зардлын задаргаа нь дараах зүйлсээс бүрдэнэ.

ТТГ-1

А/А	Өрчлөлтийн нэр	Өрчлөлт	Өрчлөлт	Өрчлөлт	Өрчлөлт
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЭЗЭДИЙН ДҮН	538,337,300.00	70,406,542.78	467,530,757.22	13.15
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	538,337,300.00	70,406,542.78	467,530,757.22	13.15
210	БАГАА АНХН ҮЙЛЧИЙН ЭЗНИЙ ЗАРДАЛ	538,337,300.00	70,406,542.78	467,530,757.22	13.12
2101	Цэвэр хөрөнгө	149,031,400.00	51,014,388.71	98,017,011.29	34.23
210101	Цэвэр хөрөнгө	41,433,500.00	31,124,507.35	9,308,992.65	77.54
210102	Цэвэр хөрөнгө	75,607,900.00	16,894,881.46	58,713,018.54	23.29
210103	Цэвэр хөрөнгө	31,991,100.00	3,985,000.00	28,006,100.00	4.09
2102	Бүтээгдэхүүний зардал	18,628,800.00	6,718,254.07	11,910,545.93	36.06
210201	Зардал	12,667,700.00	4,611,478.54	8,056,221.46	36.41
210202	Зардал	1,490,300.00	516,543.90	973,756.10	36
210203	ҮЙЛЧИЙН ЗАРДАЛ	745,100.00	261,671.92	483,428.08	35.12
210204	Зардал	745,100.00	261,671.92	483,428.08	35.12
210205	Зардал	2,080,600.00	1,046,687.79	1,033,912.21	35.12
2103	Бүтээгдэхүүний зардал	10,000,000.00	10,000,000.00	0.00	0.00
210301	Цэвэр хөрөнгө	2,021,034.08	2,021,034.08	-0.00	0.00
210302	Цэвэр хөрөнгө	7,978,975.92	-7,978,975.92	0.00	0.00
2104	Бүтээгдэхүүний зардал	10,041,200.00	1,624,900.00	8,416,300.00	13.28
210401	Бүтээгдэхүүний зардал	464,800.00	205,000.00	259,800.00	43.92
210402	Цэвэр хөрөнгө	8,434,400.00	1,161,800.00	7,263,400.00	13.78
210403	Цэвэр хөрөнгө	155,100.00	84,900.00	64,200.00	56.03
210405	Цэвэр хөрөнгө	394,900.00	394,900.00	0.00	0.00
210406	Цэвэр хөрөнгө	1,506,000.00	1,506,000.00	0.00	0.00
2105	Цэвэр хөрөнгө	38,558,400.00	1,121,000.00	37,437,400.00	2.91
210501	Цэвэр хөрөнгө	38,496,800.00	1,121,000.00	37,375,800.00	3.55
210502	Цэвэр хөрөнгө	1,311,600.00	0.00	1,311,600.00	0.00
210503	Цэвэр хөрөнгө	3,750,000.00	0.00	3,750,000.00	0.00
2106	Зардал	182,807,600.00	182,807,600.00	0.00	0.00
210601	Цэвэр хөрөнгө	92,807,600.00	92,807,600.00	0.00	0.00
210602	Цэвэр хөрөнгө	30,000,000.00	30,000,000.00	0.00	0.00
210604	Цэвэр хөрөнгө	60,000,000.00	60,000,000.00	0.00	0.00
2107	Цэвэр хөрөнгө	500,000.00	500,000.00	0.00	0.00
210702	Цэвэр хөрөнгө	500,000.00	500,000.00	0.00	0.00
2108	Цэвэр хөрөнгө	68,988,800.00	68,988,800.00	0.00	0.00
210801	Цэвэр хөрөнгө	68,928,700.00	68,928,700.00	0.00	0.00
210803	Цэвэр хөрөнгө	2,000,000.00	2,000,000.00	0.00	0.00
210804	Цэвэр хөрөнгө	1,000,000.00	1,000,000.00	0.00	0.00
210805	Цэвэр хөрөнгө	500,000.00	500,000.00	0.00	0.00
210806	Цэвэр хөрөнгө	72,600.00	72,600.00	0.00	0.00
210809	Цэвэр хөрөнгө	487,500.00	487,500.00	0.00	0.00
2109	Цэвэр хөрөнгө	64,881,100.00	64,881,100.00	0.00	0.00
210901	Цэвэр хөрөнгө	64,881,100.00	64,881,100.00	0.00	0.00
211	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	3,000,000.00	3,000,000.00	0.00	0.00
2112	Цэвэр хөрөнгө	3,000,000.00	3,000,000.00	0.00	0.00
211209	Цэвэр хөрөнгө	3,000,000.00	3,000,000.00	0.00	0.00
22	ХӨРӨНГӨН ДҮН	230,955,815.17	238,321,883.86	-7,366,068.69	321.19
1	ЗАРДАЛЫН САНХҮҮГИЙН ДҮН	230,955,815.17	238,321,883.86	-7,366,068.69	321.19

131	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮГИЙН				
1311	Өрчлөлт				
1312	Орон нутгийн төсвөөс санхүүгийн	5,000,000.00	-5,000,000.00		
132005	Орчлөлт	5,000,000.00	-5,000,000.00		
133	ТӨСВИЙН ЗАМРАГЧДААС				
134	НИЙГЭМЛИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮГИЙН	230,955,815.17	238,321,883.86	-7,366,068.69	321.03
134002	Өрчлөлт	230,955,815.17	238,321,883.86	-7,366,068.69	321.03
130004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛАГДАН ҮЙЛ АНГИЙН ТААГААС				
134	БУСАД ЗӨ ҮҮСЭР				
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	240,237,319.20	240,237,319.20		
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	407,751,660.28	407,751,660.28		
2	БАЙГУУЛАГДАН ТОО	1	1		
3	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ	1	1		
5	АНХАГАН САДЫН ТОО	27	21	6	77.78
6	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ	1	1		100
7	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ	21	16	5	76.19
8	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ	6	4	2	66.67
24	ОРОН НУТГИЙН МЭДЭЭЛЭЛ	27	23	4	70.37
32	БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ЗАРДАЛ	22	15	7	68.18
33	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ	5	4	1	80

Тэмдэглэл №2 Мөнгө түүнтэй адилтгах орлого 277,147,899.3 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй тайлагнасан.

Цикл	Өрчлөлтийн нэр	Өрчлөлт	Өрчлөлт	Өрчлөлт	Өрчлөлт
31	Мөнгөн хөрөнгө	240,237,319.20	1,151,419,268.26	1,114,708,648.13	277,147,899.33
311	Мөнгөн хөрөнгө				
3111	Мөнгөн хөрөнгө				
3112	Мөнгөн хөрөнгө				
3113	Мөнгөн хөрөнгө				
3114	Мөнгөн хөрөнгө				
312	Мөнгөн хөрөнгө	240,237,319.20	1,151,419,268.26	1,114,708,648.13	277,147,899.33
3121	Мөнгөн хөрөнгө	240,237,319.20	1,151,419,268.26	1,114,708,648.13	277,147,899.33
31211	Мөнгөн хөрөнгө	240,237,319.20	1,151,419,268.26	1,114,708,648.13	277,147,899.33
31212	Мөнгөн хөрөнгө				
31213	Мөнгөн хөрөнгө				
31214	Мөнгөн хөрөнгө				
31215	Мөнгөн хөрөнгө				
31216	Мөнгөн хөрөнгө				
3122	Мөнгөн хөрөнгө				
31221	Мөнгөн хөрөнгө				
31222	Мөнгөн хөрөнгө				
31223	Мөнгөн хөрөнгө				
31224	Мөнгөн хөрөнгө				
314	Мөнгөн хөрөнгө				

Тэмдэглэл №6 Үндсэн хөрөнгө

А/А	Төрөл	Боловсруулсан үйлчилгээний үнэ	Төлбөр үйлчилгээ	Мөнгөний үйлчилгээ	Төлбөрийн үйлчилгээ	Өрх зүйн үйлчилгээ	Урьдчилсан үйлчилгээ	Өрх зүйн үйлчилгээ	Өрх зүйн үйлчилгээ	Өрх зүйн үйлчилгээ	Цахилгаан
1	Сүхбаатар аймгийн төрийн захиргаа	281,501,419.57	31,111,169.50	259,779,228.27	74,468,085.39	23,677,803.22	824.00	1,700,000.00	8,010,000.00	703,958,865.93	
2	Хөвсгөл		30,000,000	40,786,050	11,707,550		130,000			82,613,600	
3	Баянхонгор		550,000		55,457,550		130,000			11,127,550	
4	Баянхонгор		30,000,000	40,286,010	1,250,000					71,486,010	
5	Увс		16,612,847.50	9,624,199.80						26,237,047.30	
6	Увс										
7	Баян										
8	Баян										
9	Баян										
10	Баян										
11	Баян										
12	Баян										
13	Баян										
14	Баян										
15	Баян										
16	Сүхбаатар аймгийн төрийн захиргаа	281,501,419.57	83,950,169.50	308,565,278.27	86,172,555.39	23,677,803.22	844.00	1,700,000.00	8,010,000.00	785,972,666.93	
17	Баянхонгор аймгийн төрийн захиргаа	69,846,779.02	26,658,127.26	117,449,175.81	26,874,097.71	8,036,395.59		3,846,000.00		250,774,575.39	
18	Баянхонгор аймгийн төрийн захиргаа										
19	Баян	7,819,380.89	13,645,719.63	21,173,591.88	5,875,509.67	887,222.82				48,741,424.89	
20	Баянхонгор аймгийн төрийн захиргаа	7,819,380.89	13,645,719.63	21,173,591.88	5,875,509.67	887,222.82				48,741,424.89	
21	Баянхонгор аймгийн төрийн захиргаа										
22	Баян										
23	Баян										
24	Баян										
25	Баянхонгор аймгийн төрийн захиргаа	77,786,158.91	39,383,846.89	138,822,767.69	32,749,607.38	9,423,618.41		1,700,000.00		299,516,000.28	
26	Баянхонгор	204,115,299.68	43,967,123.61	151,743,510.58	51,422,948.01	14,254,184.79	844.00		8,010,000.00	486,456,666.16	

Тэмдэглэл №7 Өглөг

Санхүүгийн гүйцэтгэлийн тайланд тусгасан өглөгийн үлдэгдэл дараах хэсгээс бүрдэнэ.

Дүн	Төрөл	Зөвшөөрөгдсөн	Мөнгөний	Өрх зүйн	Өрх зүйн
4331	Баянхонгор аймгийн төрийн захиргаа	916,581,916.46		816,581,916.46	
4332	Цэцэрлэгчид	468,799,148.82		468,799,148.82	
4333	НЭШ хувийн	168,581,212.87		168,581,212.87	
4334	ХАДАТ хувийн	18,201,554.77		18,201,554.77	
4335	Баянхонгор аймгийн төрийн захиргаа	275,395,965.45		275,395,965.45	
4336	Баянхонгор аймгийн төрийн захиргаа	7,350,478.86		7,350,478.86	
4337	Баянхонгор аймгийн төрийн захиргаа	18,320,265.00		18,320,265.00	
4338	Баянхонгор аймгийн төрийн захиргаа	1,067,700.00		1,067,700.00	
4339	Цагаар	239,552.09		239,552.09	
4340	Баянхонгор аймгийн төрийн захиргаа	16,752,490		16,752,490	
4341	Баянхонгор аймгийн төрийн захиргаа	7,010,000.00		7,010,000.00	
4342	Баянхонгор	10,258,520		10,258,520	
4343	Баянхонгор	57,187,429.50		57,187,429.50	
4344	Баянхонгор аймгийн төрийн захиргаа	16,209,550		16,209,550	
4345	Баянхонгор аймгийн төрийн захиргаа	147,561,643.20		147,561,643.20	
4346	Баянхонгор аймгийн төрийн захиргаа	83,817,453.20		83,817,453.20	
4347	Баянхонгор аймгийн төрийн захиргаа	44,204,190		44,204,190	
4348	Баянхонгор аймгийн төрийн захиргаа				
Дүн		3,395,579,656.11		3,395,579,656.11	

Тэмдэглэл №8 Урт хугацааны өр төлбөр байхгүй

Тэмдэглэл №9 Болзошгүй байдал байхгүй

Тайлант онд төлөвлөгөөт болон төлөвлөгөөт бус шалгалт хийгдээгүй болно. 2025 оны төсвийн төлөвлөлтийг хийхдээ урьд оны гүйцэтгэл болон норматив зардлыг үндэслэн хийсэн. Батлагдсан төсвийг төсвийн тухай хууль болон бусад хууль эрхийн акт батлагдсан зардлын дагуу зарцуулсан болно.

ТОДРУУЛГА БИЧСЭН:
НЯГТЛАН БОДОГЧ Т.БАЯРМАА